

SCIENTOLOGY: *Een* VORM *van* SPIRITUELE ZELFIDENTIFICATIE

Michael A. Sivertsev, Ph.D.

Voorzitter van de Raad voor Samenwerking van Nieuwe Religies
met Religieuze Organisaties

Kantoor van de Russische President

JULI 1995

SCIENTOLOGY:

Een VORM *van* SPIRITUELE
ZELFIDENTIFICATIE

SCIENTOLOGY:
EEN VORM VAN SPIRITUELE
ZELFIDENTIFICATIE

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
I. Scientology als Theologisch Systeem	5
I.I. De Charismatische Leider	5
I.II. Scientology: de Religieuze Doctrine en de Heilige Kennis	7
II. Het Probleem van het Behouden van Heilige Kennis	9
II.I. Esoterische Kennis en Scientology Technologie	9
II.II. Procedures voor de toelating tot Kennis als een Technologie voor het Verkrijgen van de Hoogste Niveaus van Bewustzijn Niveaus van Zelfidentificatie: Van Preclear tot het Hoogste Niveau van het Spirituele Zijn	11
II.III. “De Brug naar Totale Vrijheid” staat centraal en is de Basis van het Theologische Systeem van Scientology	12
III. De Structuur van de Spirituele Boodschap van Scientology	13
III.I. De Ondergang van de Mens, Bewustzijn van de Teloorgang (Catastrofe), Zelftransformatie: de Heldhaftige Persoonlijke Reis.	14
III.II. De Biecht, het Begrip van het Zelf, Verlossing: Het Pad van Religieuze Diensten	15
IV. Begrip van het Absolute: Structuren van Nieuw Bestaan, de Hoogste Bestaansvormen	16
IV.I. Persoonlijk of Onpersoonlijk Bestaan	16
IV.II. Continuïteit of Discontinuïteit in Gedrag Tussen het Fysisch Universum (MERT) en het Spirituele Wezen	16
IV.III. Het Probleem van Openbaring in Scientology	16
IV.IV. Verbaal en Non-verbaal Begrip van het Absolute	17

VOORWOORD

De religieuze boodschap en de religieuze gebruiken van de Scientology Kerk komen tot de mensheid, en worden haar onderwezen in een tijd dat spirituele boodschappen zeer moeizaam ontvangen worden. Er bestaan veel redenen waarom iemands subjectieve realiteit voor elke spirituele boodschap afgesloten kan zijn.

We noemen er slechts enkele:

1. de massale secularisatie van het publieke bewustzijn;
2. de traditionele religieuze systemen, doctrines en praktijken die maar een weinig inspirerende werking meer hebben op de meesten van ons;
3. de schisma's bij conventionele kerken voeden een gevoel van wantrouwen en teleurstelling bij hun gewone volgers en zorgen ervoor dat ze zich tot andere bronnen wenden dan de conventionele structuren;
4. het verlies van de emotionele ervaring van de spirituele basis en de onjuiste identificatie van het zelf met kortstondige waarden – ofwel het verlies van spirituele identiteit – staan gelijk aan het verlies van het vermogen om zichzelf in een bredere spirituele context te zien dan alleen het huidige leven.

De situatie wordt verder verergerd door de vele heersende sociale, politieke, ecologische en culturele crises, die ertoe leiden dat iemand het besef van zijn eigen spirituele aard geheel uit het oog verliest. De persoon heeft de kennis over zichzelf als spiritueel wezen verloren, wat leidt tot externe catastrofes/rampen en emotionele schokken. Zo iemand heeft zijn spirituele identiteit verloren en identificeert zichzelf alleen nog met onjuiste waarden. Aangezien deze onjuiste zelfidentificatie al te ver is gegaan, is de herontdekking van iemands werkelijke identiteit en zelfbewustzijn als spiritueel wezen een lange en moeizame weg – een weg die leidt tot een heropleving van spirituele zelfidentificatie. Deze weg terug naar spirituele zelfidentificatie loopt niet altijd langs conventionele religieuze systemen. Integendeel, velen zoeken naar een pad buiten de conventionele religieuze systemen en ze hebben zeker het recht om een pad naar spirituele groei en wedergeboorte te bewandelen, dat buiten deze systemen ligt, als de traditionele weg niet in staat blijkt om een adequaat antwoord te geven op de hedendaagse uitdagingen.

In haar religieuze praktijken en boodschappen, biedt Scientology het antwoord en een pad naar spirituele herleving. De Scientology Kerk richt zich op diegene wiens toekomst werd gevormd in een niet-religieuze tijd, en werkt aan de hand van waarden en gebruiken die voortkomen en passen bij deze tijd, met het duidelijke doel om de spirituele zelfbewustheid van de mens te laten herleven. De Scientology Kerk houdt rekening met de religieuze en belijdende diversiteit van de moderne maatschappij. Zo is de spirituele boodschap van de Scientology Kerk dan ook gericht aan alle religieuze groeperingen en staat het eenieder, van welke gezindte dan ook, toe om Scientology te gebruiken, en elke scientoloog om deel uit te maken van een andere religie.

De missie van de Scientology Kerk is vooral belangrijk voor posttotalitaire landen. Alle eerder genoemde barrières voor een spirituele herleving in de moderne wereld, gelden voor posttotalitaire landen dubbel. In deze gebieden moeten we een uiterst belangrijke taak toevoegen, die onbekend is aan landen met gevorderde democratische instituties, namelijk de taak om instituties binnen de burgermaatschappij opnieuw op te bouwen, nadat deze in een periode van totalitair regime volledig te gronde zijn gericht. We doelen hier op instituties van de burgergemeenschap en lokaal zelfmanagement en de noodzaak de bevolking de vaardigheden van sociale herstructurering bij te brengen. En op dat vlak kan de Scientology Kerk, met haar ervaring in de opbouw van een gemeenschap en haar technologie van spirituele training, een wezenlijke rol spelen bij het creëren van een nieuw spiritueel fundament op plaatsen waar geen totalitaire overheid meer is, en doet dat ook al.

De situatie wordt nog verslechterd door interetnische en politieke conflicten die steeds weer dreigen uit te monden in internationale en interreligieuze tweespalt in gebieden waar een totalitair regime tot zijn einde is gekomen. De ervaring met het succesvolle interreligieuze werk, die de Scientology Kerk heeft, is daarom ook van groot belang voor nieuw gevormde staten, landen en gebieden.

Scientology richt zich tot de persoon die bereid is om op eigen kracht de zoektocht naar zijn spirituele aard aan te vangen. Scientology is helder in haar beloften en criteria om deze beloften waar te maken. Dit is vooral van belang voor mensen die genoodzaakt zijn alleen op zichzelf en hun eigen kracht te vertrouwen maar tegelijkertijd zoeken naar een spirituele basis en rechtvaardiging van hun persoonlijke soevereiniteit en onafhankelijkheid in een spirituele sfeer. Er zijn veel van die mensen in alle sociale en professionele lagen van hedendaags Rusland. Wat zijn dan die achterliggende intrinsieke redenen van religieuze/spirituele aard, waardoor Scientology zo aantrekkelijk is voor de onafhankelijk denkende, actieve en wantrouwende persoon in dit posttotalitaire tijdperk? Hiervoor is het nodig enige fundamentele eigenschappen van Scientology als leer en als kerk te begrijpen, evenals haar waarde voor de mensen die geen antwoorden vonden in de traditionele kerk.

Het is daarbij met name belangrijk de volgende vragen te beantwoorden: Wat is Scientology als theologisch systeem? Hoe benadert zij het probleem om heilige kennis te bewaren? Hoe is de spirituele boodschap van Scientology vormgegeven? Welke vorm heeft nieuw bestaan in Scientology en welk besef bestaat er van het Absolute?

Alvorens tot antwoorden over te gaan, proberen we ook de reden voor het snelle succes van Scientology in Rusland en posttotalitaire landen als geheel te verklaren.

SCIENTOLOGY: *Een* VORM *van* SPIRITUELE ZELFIDENTIFICATIE

Michael A. Sivertsev, Ph.D.

Voorzitter van de Raad voor Samenwerking van Nieuwe Religies
met Religieuze Organisaties

Kantoor van de Russische President

I. Scientology als Theologisch Systeem

Hoewel niet alle scientologen overtuigd zijn van een speciaal theologisch systeem in Scientology (wat duidelijk werd uit de discussies en vele interviews die ik heb gehad), blijken er niettemin ten minste twee fundamentele formele kenmerken te zijn die wijzen op het bestaan van een theologisch systeem. Ten eerste is dat de rol van een charismatisch leider bij de oprichting van de kerk en, ten tweede, het bestaan van een goed ontwikkelde religieuze doctrine en heilige kennis met zowel een esoterische als een exoterische component.

I.I. De Charismatische Leider

De werken van de grondlegger, L. Ron Hubbard, vormen de basis voor de dogma's en organisatie van Scientology. Hubbards werk is de leidende tekst waar altijd naar verwezen wordt en die continu bestudeerd wordt. Door de interne zelfbeschikking van de kerk hebben de werken van Hubbard de rol van heilige geschriften – de heilige tekst. De charismatische leider is dus de auteur van de belangrijkste geschriften. De tweede reden om in Hubbard de charismatische leider te zien, is het geloof van de leden van de kerk dat Hubbard de eerste was die het pad naar ware spirituele identiteit vond en bewandelde. Alle overigen hoeven alleen maar in Hubbards voetsporen te treden en Hubbards ervaring zelf te beleven, iets wat voor iedereen bereikbaar is.

Het is van belang om een groot verschil tussen de charismatische leider van de beweging en zijn volgers te benadrukken. Voor Hubbard werd de weg geopend als gevolg van zijn eigen charisma. Voor zijn volgers vergt het een diepgaande studie aan de hand van de heilige geschriften.

Het doel van de geschriften is om een spirituele identiteit te bereiken, en om het eigen zelfbewustzijn te veranderen. Het moet benadrukt worden dat de procedure om deze nieuwe niveaus van zelfbewustzijn te bereiken tot in detail door Hubbard is vastgelegd en gereguleerd. We vinden het belangrijk om te benadrukken dat gedetailleerde regulering en autorisatie van procedures een belangrijke manier zijn om scheuringen binnen een kerk te voorkomen. De deur voor elke mogelijke nieuwe interpretatie van de gezaghebbende teksten is op een zeer eenvoudige, maar effectieve, wijze gesloten. Er wordt verondersteld dat de gehele waarheid gevonden werd in de persoonlijke ervaringen van Hubbard. En deze persoonlijke ervaringen zijn verbonden met de technologie waarmee een ware spirituele identiteit wordt bereikt. In tegenstelling tot de eenmalige, unieke ervaring van Hubbard (die als voorbeeld dient), vormt de afwijkende ervaring van anderen de technologie voor de verandering van iemands eigen niveau van zelfidentificatie. De inhoud van Hubbards ervaringen (in de zin van technologie) is in wezen van universele en herhaalbare aard. Het doel achter de missie van de Scientology Kerk is om iedereen die ooit de innerlijke drang voelt om zijn spirituele identiteit te vinden, de kans te bieden om de route te volgen die door Hubbard werd geopend.

Wat zijn dan de belangrijkste kenmerken van de charismatische leider van de Scientology beweging die de basis vormen om hem als religieus leider te beschouwen?

Ten eerste heeft de grondlegger van de beweging de spirituele essenties ontdekt, spirituele kennis die iedereen aangaat.

Ten tweede heeft de grondlegger, met behulp van deze kennis, een manier ontwikkeld om persoonlijke verlossing te bereiken.

Ten derde was de door de oprichter verkregen kennis volledig en is het onmogelijk er iets aan toe te voegen; alle toevoegingen misvormen de kennis alleen maar en veranderen deze in schadelijke kennis. Hieruit vloeit de noodzaak voor speciaal toezicht voort, om erop toe te zien dat de instructies van de grondlegger worden gevolgd.

Ten vierde verandert de nabijheid van de persoonlijke ervaringen en persoonlijkheid van de grondlegger, die aanwezig is in woord en beeld, de interne wereld van de volger, de identiteit van de volger en heeft een stabiele realisatie van zichzelf als een spirituele en onsterfelijke bron tot gevolg.

Ten vijfde kan de grondlegger van de beweging door niemand vervangen worden. Daardoor is het onmogelijk voor leden van de Scientology Kerk, zelfs diegenen die zelf een zeer hoge spirituele staat hebben bereikt, om enige claim te leggen op de status van grondlegger of een nieuwe versie van de leer te ontwikkelen; dus kan niemand de autoriteit en macht verkrijgen van de grondlegger.

Ten zesde is, op basis van religieuze instructies van de grondlegger, een religieuze orde opgericht, waarin de hiërarchie alleen bepaald wordt door zijn/haar verkregen spirituele status en de voortdurende spirituele bezigheid binnen de orde.

Ten zevende is de dienstverlening binnen de Scientology Kerk afgeleid van de teksten van de grondlegger en de verklaringen van de leden wier levens worden ondersteund door de kerk en de werken van de grondlegger.

Uit dit alles blijkt dat de grondlegger van de beweging, de charismatische leider, als redder van zijn volgelingen dient; de charismatische leider biedt hen volledige individuele en spirituele zelfverwezenlijking. Met andere woorden, de leider, de grondlegger van de Scientology Kerk, is de grondlegger van de religieuze doctrine en de religieuze beweging.

I.II. Scientology: de Religieuze Doctrine en de Heilige Kennis

Uit verschillende fundamentele Scientology thema's kunnen we afleiden dat de Scientology doctrine religieus is. Ten eerste heeft het concept waarmee iemand zich zou moeten identificeren een spirituele en eeuwige essentie.

Het volgende thema is geschiedenis of een eenmalige gebeurtenis (een catastrofe), die de mens zijn ware natuur deed vergeten, namelijk het thema van slavernij van de ware eeuwige zelf, door een natuurlijke dan wel door een bewuste kwaadaardige kracht, wat een klassiek gegeven is binnen religieuze doctrines.

Materie, energie, ruimte en tijd worden gecreëerd door het krachtige en onsterfelijke zelf, die zijn bewustzijn van dit alvermogen verloren is, en nu binnen de invloedssfeer van zijn eigen creaties is gekomen.

Sommige verklaringen wekken de indruk dat deze vergetelheid van het zelf het gevolg is van de eigen handelingen en creativiteit van het onsterfelijke zelf. Andere verklaringen (duisterder van aard) beschrijven deze als een gevolg van een persoonlijke kwaadaardigheid die in het grootste deel van het bewoonde universum een catastrofe heeft veroorzaakt.

Hoe het ook zij, of het nu zonder elementen van kwade wil of de aanwezigheid van een kwaadaardige creator is, het klassieke thema van religieuze ontologie, met het thema van de ondergang en vergetelheid van de vroegere spirituele kracht van de mens alsmede de vergetelheid van de catastrofe zelf, blijft herkenbaar.

Kennis over zijn eigen oneindige verleden, over gebeurtenissen die iemand tijdens zijn talrijke eerdere levens zijn overkomen, is niet zomaar kennis. Het is heilige kennis, die iemand het begrip over zijn ware plek in de kosmos teruggeeft en hem in staat stelt om tijdens het proces te proberen deze eerdere rampen te bevatten – helemaal tot aan de belangrijkste catastrofe van kosmisch belang aan toe – en de ware kennis over zichzelf te herstellen. Daarmee is de kennis die in Scientology door diepgaande studie en bewustwording van de eigen geschiedenis wordt verkregen, bevrijdende kennis die verlossing brengt.

Heilige kennis verandert en hervormt de persoon die deze kennis verkrijgt. Pas na de vernietiging van *engrammen*, die barrières vormen in de vorm van onjuiste gegevens over zelf (een valse identiteit), wordt de werkelijke identiteit van iemand bereikt. De ontmanteling van interne barrières die begrip van zijn ware onsterfelijke zelf in de weg liggen, wordt verkregen met behulp van een *auditor*, iemand die luistert, (uit het Latijn, *audire*, luisteren) die zowel de functie van geestelijke als bewaker van de weg naar heilige kennis bekleedt. De technieken van vraag en antwoord in *auditing* doen denken aan een van de procedures die kenmerkend zijn voor het verkrijgen van heilige kennis. Waarbij gesteld wordt dat een leerling (of hij die zoekt naar waarheid) slechts tot de drempel van werkelijk bewustzijn gebracht kan worden. Bewustzijn op zich en het begrip van de ware aard van dingen is iets, wat de zoeker onafhankelijk van anderen moet vinden. (Vergelijkbare technieken over de verwerving van begrip over zichzelf staan in de “spirituele handelingen” van Ignatius van Loyola, in oriëntaalse spirituele scholen, zenboeddhisme – koans – en chassidische vertellingen.)

Zonder af te doen aan de uniciteit van de spirituele bijdrage van Scientology aan de schat van spirituele ervaring op de wereld, kunnen we aan de hand van de bovengenoemde overeenkomsten, ten eerste, de religieuze basis van Scientology vaststellen, evenals, ten tweede, het spirituele potentieel van Scientology, niet alleen als een religieuze beweging maar

als een religieuze orde. Dat laatste is met name van belang omdat het verschijnen van een orde pas mogelijk is nadat óf organisatorische uitdagingen óf problemen van religieuze of educatieve aard overkomen zijn. De religieuze orde als een manier om puur organisatorische problemen op te lossen, is – zoals de geschiedenis heeft bewezen – slechts een kort leven beschoren, terwijl ordes die gevormd zijn rondom een goed ontwikkelde spirituele, onderwijzende technologie, meer van blijvende aard blijken te zijn. De jezuïetenorde kan daarvoor als voorbeeld dienen; deze werd door de grondlegger van de orde, Ignatius van Loyola, opgezet ten behoeve van “het beoefenen van spirituele oefeningen”. Het vermogen van de orde om een veelvoud aan praktische problemen op te lossen is het directe gevolg van deze spirituele, religieuze activiteit. De achtergrond van de stabiliteit van de jezuïetenorde ligt in de correcte navolging van de technologie van “spirituele oefeningen”. Evenzo heeft de kern van de orde van de Scientology Kerk haar stabiliteit verkregen dankzij de speciale spirituele technologie voor het vinden van het ware zelf, waar het bij haar religieuze leer en heilige kennis vooral om draait. Daarom ligt er bij de Scientology Kerk veel nadruk op het probleem van het behouden van de heilige kennis.

II. Het Probleem van het Behouden van Heilige Kennis

II.I. Esoterische Kennis en Scientology Technologie

Esoterische kennis bestaat binnen religieuze systemen in twee vormen. De eerste vorm behelst speciale methodes en geschriften met verhullingen, coderingen. Er wordt verondersteld dat het openbaren van verborgen kennis en deze toegankelijk maken voor allen die dat maar willen, deze omzet in profane, of seculiere, kennis, die ontdaan is van haar heilige kracht en het vermogen tot transformeren.

De tweede vorm van esoterische kennis volgt het principe van openheid en beschikbaarheid. De unieke kennisstructuur is echter zo, dat als de leerling de eerdere stadia niet beheerst, hij het volgende niveau niet zal kunnen begrijpen. Met andere woorden, esoterische kennis komt voort uit een situatie waarin het noodzakelijk is om eerst alle eerdere niveaus van een gedetailleerde keten van persoonlijke vooruitgang te voltooien. Elke stap bevat in wezen een miniatuur van alle overige stappen. Esoterische kennis wordt dus niet ontwikkeld op basis van een verlangen naar codering en het verhullen van kennis, maar op basis van de eenvoudige omstandigheid dat iemand die het hoogste kennisniveau heeft bereikt zijn kennis, ook al zou hij dat willen, niet kan overbrengen op iemand die de vereiste voorliggende stadia van interne transformatie en verandering van bewustzijn nog niet volledig heeft voltooid. Het enige wat de bezitter van de hoogste kennis kan doen, is de leerling door alle voorvereiste stappen loodsen.

Esoterische kennis in Scientology is van dit laatste type. Als we “confidentieel” zien op enkele van de stadia binnen de Scientology kennis, betekent het dat het hier om kennis gaat die alleen aan iemand kan worden overgebracht die alle voorgaande niveaus heeft voltooid.

Scientology is in wezen een zeer open religieus systeem. Iedereen die ooit de behoefte heeft gevoeld het pad en de spirituele boodschap van Scientology te accepteren, kan rekenen op aandacht en ondersteuning. En de weg naar de waarheid vordert naar gelang hij of zij zelf naar spirituele identiteit zoekt. Het is daarbij echter nodig te beseffen dat het centrum van spiritualiteit in Scientology met name ligt bij iemands eigen en persoonlijke ervaring en besef van zijn spirituele identiteit, een herboren spiritueel onsterfelijk zelf. Om die reden is het “verhaal”, de “vertelling” over deze ervaringen maar in zeer beperkte mate mogelijk, niet omdat de spirituele begeleiders deze ervaring verbergen, maar simpelweg omdat de essentie van deze ervaringen dusdanig is dat deze niet in woorden uitgedrukt of overgebracht kan worden. Natuurlijk bestaat er in Scientology een verzameling “getuigenissen” over het persoonlijke pad en de transformatie die iemand heeft ervaren als hij, bijvoorbeeld, een hoger niveau van bewustzijn van zijn onsterfelijke zelf bereikt. Toch is het precies dat, een “getuigenis” (een zeer belangrijke nodige vertelling), en geen uitweiding over de heilige kennis. Als je deze getuigenissen beluistert of leest, dan kom je tot het besef dat de verteller heel erg zijn best doet zijn ervaring te omschrijven, om zijn kennis te delen, maar dat eigenlijk niet kan.

Derhalve bestaat de eis van nauwgezette bescherming en zeer exacte naleving van de technologie van Scientology en de steeds maar herhaalde eis om niet aan de volgende stap te beginnen voordat het voorafgaande materiaal helemaal beheerst wordt. Hierbij wordt veel aandacht besteed aan de procedure van het ophelderen van de betekenis van aparte woorden. Deze hoge mate van aandacht voor het ophelderen van de betekenis van de woorden is wederom een gedeelde eigenschap van Scientology met de andere grote religieuze tradities en rechtvaardigt dat Scientology kennis als heilig beschouwd kan worden.

Er kan vanuit gegaan worden dat de procedure van het ophelderen van woorden en hun betekenis en het verkrijgen van heilige kennis, deel uitmaakt van het hoofddoel van Scientology: het verhelderen van, de acceptatie verwezenlijken van, en het begrip bewerkstelligen van de ware spirituele aard van het oneindige zelf.

II.II. Procedures voor de toelating tot Kennis als een Technologie voor het Verkrijgen van de Hoogste Niveaus van Bewustzijn Niveaus van Zelfidentificatie: Van Preclear tot het Hoogste Niveau van het Spirituele Zijn

De eis van een doorlopend helder bewustzijn en zelfbewustzijn (het van zich afschudden van de droom van de dagelijkse routine), en formele rationaliteit – die zo georganiseerd is dat iemand zonder het voltooien en verkrijgen van een helder begrip van de lagere niveaus, niet voort kan gaan naar de hogere niveaus van bewustzijn van het ware zelf – heeft allereerst een hiërarchische structuur van kennis en ten tweede procedures voor toelating tot kennis tot gevolg. In de cultuur van religieus onderwijs, waar een verandering van bewustzijn en zelfbewustzijn voor de student wordt nagestreefd, maar waar de overdracht naar deze nieuwe staat van zelfbewustzijn onmogelijk is, wordt binnen die cultuur van religieus onderricht het toelatingsproces absoluut noodzakelijk. Hieruit vloeit nog een belangrijke eigenschap van Scientology als heilige cultuur voort: De geschriften van Hubbard – de geschriften met Scientology kennis van de kerk – zijn de middelen waarmee de student zijn bewustzijn en zelfbewustzijn kan veranderen. Dit gegeven is kenmerkend voor het axiomatische element van de geschriften van Hubbard. Er bestaan korte klassieke teksten, die bedoeld zijn voor dieper reflectie, waarbij een verandering van begrip van het innerlijke zelf van de student plaatsvindt, wat wil zeggen, dat hij door zijn herhalende pogingen om de geschriften (van Hubbard) te bevatten, een steeds dieper begrip van zichzelf en zijn ware innerlijke zelf verkrijgt. Scientology biedt de mogelijkheid om deze contemplatie in praktijk te brengen, voor groepen, samenwerkende duo's en het individu (solo). Deze praktijk is ook een overeenkomst van Scientology met andere religies en structureert, om precies te zijn, op zeer nauwgezette wijze wanneer de ervaring van reflectie over heilige geschriften geen ervaring van het ontvangen van nieuwe informatie is, maar een ervaring van verandering van zelf (voor de parochiaan), of een ervaring van zuivering van zelf (voor de instructeur), wat zou moeten leiden tot een helder bewustzijn en zelfbewustzijn na hard werk.

Wanneer we zeggen dat kennis en zelfbewustzijn niet kunnen worden overgedragen, dan spreken we dus over de noodzaak van een procedure die de student helpt bij het verwerven van die kennis (de kennis van het ontdekken van zelf). Het wil zeggen dat een formeel ontwikkeld systeem van overdracht van het ene niveau van heilige kennis naar het volgende niveau nodig is.

Met hulp van een leraar (of zelfstandig in bepaalde stadia), doorloopt de student alle stadia van *pre-Clear* (iemand die, door Scientology auditing of spirituele counseling, meer over zichzelf en het leven in het algemeen te weten komt), tot aan het hoogste niveau van *Opererende Thetan*.

Als we de bovengenoemde kenmerken van esoterische kennis die inherent zijn aan Scientology (met name in hiërarchie, striktheid en de onveranderlijke opvolging van stadia), in overweging nemen, dan heeft Scientology een zeer indrukwekkend systeem voor een spirituele route ontwikkeld, dat tevens een aanwijzing is voor een stabiele en veelbelovende spirituele cultuur.

II.III. “De Brug naar Totale Vrijheid” staat centraal en is de Basis van het Theologische Systeem van Scientology

Zelfs wanneer een religieuze beweging eenmaal een georganiseerde kerk is geworden, heeft ze nog niet altijd een uitgebreid systeem van doctrines. Het bestaan van een systeem van doctrines is een aanwijzing voor de volwassenheid van een religieuze beweging en is dan ook over een langere tijd tot stand gekomen. Niettemin heeft Scientology, zoals al waargenomen werd in de geschiedenis van religieuze bewegingen, in zeer korte tijd een credo en spiritueel opleidings- en trainingssysteem ontwikkeld. Het snel bereiken van deze spirituele en organisatorische volwassenheid vindt zijn reden in het goed ontwikkelde, geformaliseerde en gedetailleerde systeem van niveaus van spirituele transformatie en spirituele identiteit. Dit systeem kan enigszins vergeleken worden met andere systemen van spirituele verlichting en zuivering die de voornaamste bezigheid waren van vele andere ordes en die enkele traditionele kerken hebben gezuiverd en gered.

Theologische systemen kunnen worden onderverdeeld in twee soorten *katafatisch* en *apofatisch*.

Een katafatisch systeem is een systeem, dat de mogelijkheid (of het vermogen) veronderstelt dat de hoogste religieuze ervaring in woorden uitgedrukt kan worden. Apofatisch gaat ervan uit dat de hoogste kennis en hoogste waarden niet in woorden uit te drukken zijn. Daarom vormt het katafatische systeem gedetailleerde en uitgebreide beschrijvingen van een godheid en een goddelijke structuur van de waarneembare en onwaarneembare wereld. Het apofatische systeem kent geen beschrijving van het Opperwezen omdat dit vanuit het gezichtspunt van dit systeem onmogelijk is. Toch biedt de apofatische theologie een systeem om tot de hoogste kennis te komen, die wordt verkregen door de formele instructies van een leraar op te volgen.

Het is duidelijk dat Scientology beide theologische systemen bevat, maar dat de apofatische theologie overheerst. Scientology wordt dus niet zozeer gekenmerkt door de beschrijving van de nieuwe staten van zelf, als wel door de beschrijving van de strategie om deze hogere staten te bereiken.

De Brug naar Totale Vrijheid is een metafoor voor het pad van spirituele transformatie. Dit pad bestaat bij een meerderheid van de religieuze culturen en theologische systemen. Toch zijn het voornamelijk ordes die het theologische pad tot spirituele reiniging centraal stellen, dat gezien wordt als formele volgorde van staten van zelfbewustzijn, die hiërarchisch zijn vormgegeven.

Strikt genomen is dit hiërarchische systeem – De Brug naar Totale Vrijheid – de boodschap waar de Scientology Kerk de wereld en haar volgers mee benadert.

Deze boodschap bevat fundamentele thema's die de structuur van de Brug vormen. Alle belangrijke theologische concepten (over het Absolute, de status van de mens, het begrip verlossing), de geestelijke missie en de organisatorische structuur van de Scientology Kerk, vloeien voort uit de structuur van de Brug, die wordt gezien als een weg van persoonlijke transformatie en persoonlijk begrip van iemands universele rol.

III. De Structuur van de Spirituele Boodschap van Scientology

De structuur van de spirituele boodschap komt voort uit een groot aantal thema's. De boodschap is gericht aan elk individu, en op elk formeel aangegeven stadium van het pad – de Brug – krijgen de thema's van de boodschap een nieuwe diepte en betekenis.

Binnen het uitoefenen van hun religie door de leden van religieuze ordes wordt uitgegaan van een steeds diepgaandere beschouwing van de individuele thema's van deze speciale boodschappen. In enkele christelijke ordes wordt diepgaande meditatie toegepast betreffende de hoofdlijnen in het leven van Jezus Christus. De doelstelling van meditatie heeft betrekking op de thema's en onderwerpen van de lijdensweg van Christus en is een innerlijke transformatie en zuivering van de volgeling die zichzelf in de handen van Christus legt. Binnen sommige soefi-orde geldt een vergelijkbare persoonlijke praktijk. Het is mogelijk om uit een groot aantal religieuze culturen vergelijkbare voorbeelden te noemen. Een veel geziene voorwaarde, waarmee een pad wordt geopend dat persoonlijke zuivering en transformatie mogelijk maakt, is een bijzondere thematische structuur van de spirituele boodschap.

Wij beperken ons nu tot een tweetal kenmerkende eigenschappen van de spirituele boodschap van Scientology.

III.I. De Ondergang van de Mens, Bewustzijn van de Teloorgang (Catastrofe), Zelftransformatie: de Heldhaftige Persoonlijke Reis.

De ondergang van de mens wordt gezien als een universele catastrofe waardoor iedereen zijn ware kracht en oneindige zelf is vergeten. Het oneindig krachtige en sterke zelf, dat zelf ruimte en tijd had gecreëerd, verzonk daarbij in afhankelijkheid van zijn eigen creaties. Het centrale thema dat op verschillende manieren terugkomt in de spirituele boodschap van Scientology is: “De creator die door zijn eigen creaties tot slaaf is gemaakt en zijn vrijheid heeft verloren”. Bewustwording van dit verlies is tegelijkertijd de eerste stap naar bevrijding. Daaruit komt de noodzaak van bewustzijn van alle catastrofes voort, die men gedurende miljoenen jaren van bestaan heeft meegemaakt. Het is typerend dat het besef van miljoenen jaren van bestaan een vereiste is.

De tweede eigenschap over het thema van bewustheid van de teloorgang en de bevrijding daarvan schept een heroïsch beeld in de boodschap van Scientology. Het heroïsche thema betekent dat de zoektocht naar het nieuwe krachtige en eeuwige zelf allereerst een gevolg is van persoonlijke pogingen van degene die het pad volgt – het oversteken van de Brug. Oorspronkelijk en fundamenteel is de mens in wezen goed – dit is een van de elementaire leerstellingen van het Scientology credo. Om vergelijking mogelijk te maken, moet benadrukt worden dat deze duidelijk uitgedrukte positie tegengesteld is aan de christelijke boodschap die een boodschap van beschadiging en zonde in de aard van mens verkondigt die al vanaf het begin bestond en onmogelijk door menselijke inspanningen kan worden veranderd. (We brengen de volgende formule in herinnering: Aangezien het voor een vos onmogelijk is om zijn streken te verliezen en het voor een kromme boom onmogelijk is uit zichzelf weer recht te groeien, is het dus ook onmogelijk om door middel van persoonlijke inspanningen de aangeboren zonde en geperverteerde aard van de mens kwijt te raken.) De mens als heldhaftig beschouwen – in casu het geloof dat de mens in zijn oorsprong goed is en met behulp van zijn eigen inspanningen, menselijke hulp van leraren en speciale bezigheden terug kan keren tot zijn oorspronkelijke machtsconditie – werd in het christendom altijd als heidens gezien. Zonder ons hier een diepgaande discussie over de verschillen tussen de christelijke boodschap en die van Scientology te begeven, moet aan deze specifieke tegenstellingen echter aandacht geschonken worden als zijnde een van de voornaamste bronnen voor de moeilijkheden in de disseminatie van de boodschap van Scientology in culturen waar het christelijke gedachtegoed al overheerst.

Voor onze analyse is de vergelijking echter belangrijk om het belang van het volgende te benadrukken: de ondergang, het bewustzijn van de ondergang en de bevrijding worden beschouwd als een persoonlijke tocht van de held die de Brug naar volledige persoonlijke bevrijding oversteekt. Langdurige beoefening die leidt tot het bewustzijn van de lange duur van het persoonlijk bestaan (en de eigen herinnering van het zelf herstellen) gedurende miljoenen jaren en het persoonlijke pad (tocht) van de held staan recht tegenover de persoonlijke weg en het persoonlijke zelfbewustzijn zoals die door het christendom worden aangeboden. De thema's van de boodschap van Scientology worden verwezenlijkt tijdens de religieuze diensten die ook een thematische structuur hebben.

III.II. De Biecht, het Begrip van het Zelf, Verlossing: Het Pad van Religieuze Diensten

Zoals voor elke andere sterke religieuze cultuur en religieuze orde geldt, is ook voor Scientology de preek een belangrijk onderdeel van de religieuze dienst. Toch ontbreekt bij Scientology de drang tot bekering, die juist zo kenmerkend is voor vele traditionele religies. Integendeel, Scientology is een van de weinige religies die haar volgers toestaat andere religies te belijden. Scientology is echter een volwaardige religie en haar leden belijden Scientology met uitsluiting van alle andere geloven. Sommigen blijven lid van een andere religie omwille van voornamelijk familiale, sociale of culturele redenen. Om die reden is de biecht – een verklaring van iemands persoonlijke ervaringen – kenmerkend voor een Scientology dienst wanneer deze zich richt op de buitenwereld, samen met de voortdurende nadruk op de rationele aspecten van iemands persoonlijke ervaring.

De rationaliteit van de biecht wijst op een techniek tot zelfbegrip die tot in detail is ontwikkeld en, belangrijker nog, die wordt toegepast: Begrip van zichzelf als individu en daarbij ervaren te hebben hoe iemands lotsbestemming als wezen al miljoenen jaren bestaat; en begrip van zichzelf als een eeuwig en almachtig zelf.

De Biecht en begrip van zichzelf brengen verlossing. Verlossing wordt gedefinieerd als een stabiel bewustzijn van de eigen ware aard en de verwijdering van alle interne spirituele barrières (engrammen) die het juiste bewustzijn van het almachtige en onsterfelijke zelf verhinderen, wat wil zeggen dat verlossing het bewust worden en vinden van de eigen spiritualiteit is.

De structuur van de spirituele boodschap van welke religieuze cultuur dan ook komt alleen samen met een juist begrip daarvan binnen de context van begrip van het Absolute. Dit brengt ons op het onderwerp van het opnieuw verkrijgen van besef van het Absolute, wat een kenmerk is van Scientology.

IV. Begrip van het Absolute: Structuren van Nieuw Bestaan, de Hoogste Bestaansvormen

Begrip van het Absolute ligt aan de basis van vele theologische systemen. Bij de bespreking van dit onderwerp moet niet alleen op het geschreven woord maar ook op mondelinge verklaringen worden vertrouwd.

Bij het onderzoeken van enkele kenmerken van het Scientology concept van het Absolute, vergeleken we deze met de denkbeelden over het Absolute zoals die in andere theologische systemen zijn vastgelegd.

IV.I. Persoonlijk of Onpersoonlijk Bestaan

Het hogere bestaan, of Absolute, heeft een onpersoonlijk karakter, een vorm van bestaan van zowel het persoonlijke spirituele wezen en van alle creaties die voortkomen uit het creatieve spel dat de almachtige en eeuwige zelf speelt.

IV.II. Continuïteit of Discontinuïteit in Gedrag Tussen het Fysisch Universum (MERT) en het Spirituele Wezen

Hoewel dit probleem niet in algemene vorm naar voren wordt gebracht en het als zodanig ook niet van belang is bij de spirituele belijdenis, moet met grote stelligheid worden erkend dat de relaties tussen de creator en de gecreëerde wereld (bestaande uit Materie, Energie, Ruimte en Tijd, die het acroniem MERT vormen) zijn verstoord, wat wil zeggen dat er tussen beide geen geleidelijke of voortdurende transitie plaatsheeft. Het Absolute (tot de mate dat dit abstracte onderwerp vanuit praktisch oogpunt van belang is) wordt gezien als een innerlijke essentie, die kan worden bereikt door het Spirituele Wezen en iedereen wacht die het persoonlijk pad van de Brug naar Totale Vrijheid doorloopt.

IV.III. Het Probleem van Openbaring in Scientology

Openbaring wordt in Scientology eenmalig en volledig verstrekt door de persoonlijkheid, het leven en de teksten van L. Ron Hubbard. Om die reden hebben de leden van de kerk de taak om de boodschap van Hubbard te bestuderen en toe te passen. Hier ligt de basis voor de voortdurende verwijzingen naar teksten en uitspraken van Hubbard. De functie en rol van Hubbards teksten bij de preek, de diensten en dagelijkse werkzaamheden van de geestelijken en leden van de kerk, vertegenwoordigt de rol van Openbaring.

IV.IV. Verbaal en Non-verbaal Begrip van het Absolute

In Scientology is het non-verbale begrip van het Absolute een typisch kenmerk van de apofatische theologie. Het apofatische begrip van het Absolute is verbonden met het formele praktische karakter van de spirituele tradities van Scientology waarin de aandacht meer uitgaat naar het bereiken van die staat, dan het beschrijven ervan. De reis naar hogere staten van bewustzijn – die strak vormgegeven is – is uniek voor de apofatische theologie. Kenmerkend voor de apofatische theologie is de vooronderstelling dat het onmogelijk is om de hogere staten van bewustzijn onder woorden te brengen. Daarbij wordt er zelfs vanuit gegaan dat woorden de ervaring van het Absolute alleen maar verstoren. Scientology is daarin een klassiek voorbeeld van een apofatisch religieus systeem.

MICHAEL A. SIVERTSEV, Ph.D.

Moskou

juli 1995

Michael A. Sivertsev

OPLEIDING: Ph.D. in Economie (1973). Econoom op het gebied van de Typologie van Arbeidsstatistieken, Institute of International Labour Movement, Academy of Sciences 1970-1973. Graduate School, Institute of International Labour Movement. 1959-1965, Undergraduate Student, Moscow Aviation Institute of Economics.

ERVARING: 1965-1969, Junior Fellow, Department of Philosophy, Institute of National Economy Plenkhanov. 1973-1976, Fellow, Institute of International Labour Movement, Academy of Sciences van de USSR. 1976-heden, Senior Fellow, Institute of the USA and Canada, Russian Academy of Sciences.

SPECIALISATIES: Political Sociology met nadruk op interetnische en interconfessionele wisselwerking, politiek leiderschap typologie, geschiedenis en theorie van cultuur.

ONDERZOEKSPROJECTEN: 1990-heden, De Problemen van Etnische-Confessionele Identiteit, Institute of USA and Canada, Academy of Sciences. 1985-1990, Politiek Leiderschap Modellen, Institute of USA and Canada. 1980-1985, Geschiedkundige-Wetenschappelijke Problemen van Humanitaire Kennis, Institute of USA and Canada. 1976-1980, Mathematische Modellen van Sociale Processen, Institute of USA and Canada. 1969-1976, Vergelijkende Analyses van Werkgelegenheid Statistieken, Institute of International Labour Movement.

VELDONDERZOEKSPROJECTEN: 1991 en 1992 Programma: "The Portrait of the Oriental Village" Daghestan. 1989 Programma over Ouderdom, Abchazië.

ONDERWIJSERVARING: 1991-heden, Associate Professor in de Sociologie van Religies aan de Russische Humanitaire Staatsuniversiteit, Moskou. 1992-heden, Professor in de Politiek van Joodse Diaspora aan de Joodse Universiteit van Moskou.

PUBLICATIES / BOEKEN: *Typology of Interdependency of the US and Developing Countries*, 1988. *The Problems of Employment Statistics Typology*, 1975.

RECENTE PUBLICATIES: "Russian Political Culture and the Prospects of Multi-Party System" in *USA: Economics, Politics, Ideology* 1993, Nummer 1. 1. "Political Movements and Parties: Origins and Prospects" in *USA: Economics, Politics, Ideology*, 1993, Nummer 2. 2. "Charismatic

Leadership: The Problems of Political Leadership”, 1993. “Daghestan Interviews” with co-author E. “Daghestan Interviews” met co-auteur E. Rashkowski in *Russia and the Moslem World*, 1993, Nummer 1. “The Effect of Traditional Cultural Discourse on the Formation of a Polycentric Image of the Fundamental Science” in *Orient in Theories and Hypothesis*, 1992. “Islam in Daghestan” in *Russia and the Moslem World*, 1992, Nummer 6. 6. “The Fates of Culture in the Religious Philosophy of Paul Tillich” in *The Christian*, 1991, Nummer 3-4. 3-4.

DEELNAME AAN INTERNATIONALE CONFERENTIES: “Xenophobia, Racism, Anti-Semitism”, Moskou, 1993. “Judaic-Christian Dialogue”, Eizenakh, Duitsland, 1992. “The European Thinking and the European Idea”, Aalborg, Denemarken, 1991.

PUBLIEKE TAKEN: 1990-1993, Chairman, Moscow Partnership on Spiritual Dialogue; 1995, Appointed Chairman for New Religions of the Board of Cooperation with Religious Organisations of the Office of the Russian President.